

Posudek na diplomovou práci J a n a K a l i n y

Politické působení Anselma z Canterbury

UK FF, Ústav světových dějin, Seminář středověkých dějin, Praha 2015

Diplomní práce se zabývá otázkou politického a společensko-církevního působení benediktinského opata a canterburského arcibiskupa Anselma. Jan Kalina se pokusil o analýzu Anselmova episkopátu v širších souvislostech přelomu 11. a 12. století a zachycení relevantních příčin jeho kroků, především při zohlednění jeho předchozího vzdělání a řízení klášterní kongregace v Bec. Autor vycházel především z primárních zdrojů, které detailně analyzoval a vzájemně komparoval, využil však rovněž rozsáhlou odbornou literaturu.

Osobnost Anselma z Canterbury je díky širokému záběru jeho zájmů dostatečně známá a zpracovaná. Stál na počátku rodící se scholastiky, aktivně se zapojil do reformy církve na přelomu 11. a 12. století, současně patřil k bekánské klášterní kongregaci, která svým působením ovlivnila reformu normandského a anglického mnišství. Jan Kalina přesto našel inspirativní předmět bádání. V centru jeho zájmu bylo Anselmovo církevně-politické působení, na které nahlížel s jasnou tendencí propojit jednotlivé biskupovy kroky s jeho předchozí formací a zkušenostmi. Autor proto práci rozdělil do pěti hlavních kapitol, z nichž první dvě a částečně třetí měly za cíl pečlivou analýzu a zhodnocení základů, z nichž posléze Anselm vycházel při výkonu svého episkopátu. V dalších dvou kapitolách chronologicky zmapoval Anselmovo působení v čele anglické církve – jednak v konfrontaci s Vilémem II., posléze za příznivějších podmínek vlády Jindřicha I.

Kalinovu práci lze označit za poměrně zdařilou a v mnoha směrech originální. Dokázal se oprostit od tendence příliš rozsáhle rozebírat Anselmovo vědecké a teologické působení, a naopak pečlivě rozebral na základě dochovaných

pramenů biskupovo politické myšlení. Prameny hodnotí kriticky a v potřebných souvislostech, což platí i o rozboru odborné literatury – starší i nejnovější. Výsledný obraz je plastický a umožňuje uchopit Anselmovo působení s širším zázemím – od jeho mnišských kořenů po snahu o realizaci představy duální vlády (král-primas).

Jsem přesvědčen, že autor předložil kompaktní a argumentačně silný text, který zřetelně artikuluje dosažené závěry. Některá témata by bylo možné ještě dále rozvinout (např. hlubší teoretické rozpracování vztahů primas – král, stejně jako srovnání vztahů k papežství). Tyto poznámky však chápu spíše jako námět k další práci. Svojí odbornou i formální úrovní práce vyhovuje nárokům kladeným na diplomovou práci a je možno ji doporučit k obhajobě. Navrhuji klasifikaci výborně.

V Hostivici 14. ledna 2014

PhDr. ThLic. Drahomír Suchánek, Ph. D., Th.D.